

Vrije school en regulier onderwijs prima samen in Culemborg

‘In het begin was het wel spannend’

De methodiek van de vrije school is zo inspirerend dat het mijn kijk op lesgeven heeft veranderd,’ zegt Robbie Dekker, docent Engels van scholengemeenschap Lek en Linge in Culemborg. Daar is dit jaar gestart met een leerroute vrije school naast het reguliere onderwijs voor vmbo, havo en vwo. Een aantal docenten van de scholengemeenschap geeft nu les op beide leerroutes. Dat bevalt hen verrassend goed.

Docent Anselma Remmers geeft instructies aan haar leerlingen voor de biologieles. Lekker buiten in de uiterwaarden, zelf erop uit, zoals past bij de vrije school.

Een tijdje geleden werd de directie van Lek en Linge benaderd door een groep ouders met kinderen op de vrije basisschool in Culemborg. Er zat in de brede omtrek geen middelbare vrije school en daar wilden de ouders verandering in brengen. Locatiedirecteur Luuk van Beers: 'Wij voelden eigenlijk meteen een klik met het idee. Lek en Linge is al erg kindgericht en biedt creatief onderwijs met veel kunst en cultuur. Het vrijeschoolonderwijs sluit daar mooi bij aan. We kunnen op deze manier een brede groep kinderen bedienen. Voor sommigen is de vrije school geschikt, terwijl anderen juist beter op de reguliere route gedijen.' Dit schooljaar is de start gemaakt met een groep van 22 brugklassers. Anselma Remmers is aangesteld als klassenmentor van de vrije school. 'Ik heb zelf van jongs af aan op vrije scholen gezeten en heb ook de Vrije School Pabo gedaan. Vervolgens heb ik zestien jaar les gegeven op vrije basisscholen, totdat ik toe was aan een nieuwe uitdaging. Ik heb toen mijn lesbevoegdheid als docent aardrijkskunde gehaald en ben gaan werken op een reguliere middelbare school. Dat beviel goed, maar na zes jaar begon ik toch de diepgang en het creatieve van het periode-onderwijs van de vrije school te missen.'

GEEN TWIJFEL

Toen ze de vacature op Lek en Linge zag, twijfelde Remmers dan ook geen moment. 'Ik wist: dit is mijn baan! Een vrije school maar dan binnen regulier onderwijs. Twee werelden die ik beide goed ken.' Typerend voor de vrije school is het uitgangspunt dat elk kind anders is en een unieke eigenheid heeft. Het authentieke, de ontwikkeling van de persoonlijkheid plus het sociale en creatieve aspect zijn kortom net zo belangrijk als het leren zélf. Het is onderwijs dat uitgaat van hart, hoofd en handen.' Een ander belangrijk kenmerk van de vrije school is volgens haar het periode-onderwijs, waarbij leerlingen in tijdsblokken van drie weken dagelijks twee uur les krijgen in een vak. Afwisselend zijn dit aardrijkskunde, biologie, geschiedenis, schei- en natuurkunde, wiskunde en Nederlands. 'Het thema dat aan bod is, proberen we ook te koppelen aan de vaklessen, zoals toneel, handvaardigheid en Engels. De leerlingen worden dus helemaal ondergedompeld in een onderwerp, waardoor ze de lesstof veel intenser beleven.' De periodelessen, allemaal door Remmers gegeven, vinden plaats in een vast klaslokaal, dat helemaal op de vrijeschool is toegespitst. Ze is erg tevreden over 'haar' lokaal. 'Het is een prachtige ruimte.

Heel sfeervol ingericht, met bijvoorbeeld mooie op maat gemaakte houten kasten en een zijgedeelte dat ik erbij kan trekken.'

BEZORGD OM REACTIES

Toen Remmers net op de school begon, was ze best wat bezorgd over de reacties van haar nieuwe collega's. 'De vrije school heeft toch een beetje de naam van geitenwollen sokken en een kampvuurtje. Een beeld dat niet klopt, maar wat als ze me als een vreemde eend in de bijt zouden zien? Dat vond ik in het begin wel spannend. En dan had ik ook nog dat mooie, grote klaslokaal... Maar gelukkig zijn de reacties juist heel open en positief.' Datzelfde geldt voor de docenten die na het volgen van een cursus nu lesgeven op de vrije school. Ook zij zijn enthousiast, al helemaal over de leermethodiek. Robbie Dekker, docent Engels: 'Ik was gewend om reproductief en cognitief te werken, met kerndoelen. Bij het vrije onderwijs zit dat er ook allemaal wel in, maar vanuit een hele andere benadering: meer gericht op de innerlijke activering van de kinderen zelf. In de praktijk komt het erop neer dat je bijvoorbeeld bij de behandeling van een onderwerp niet van te voren vraagt wat ze hierover al weten. Maar dat je eerst een luisterfragment laat horen en daarna vraagt wat er opviel en indruk maakte. Een eyeopener voor mij omdat ik echt merk dat mijn leerlingen daarvan "aangaan" en zich openen! Daarom probeer ik deze aanpak nu ook toe te passen in mijn andere, reguliere lessen.'

CHAOTISCH EN ONVOORSPELBAAR

Ook voor de docent Nederlands was het een hele omschakeling, weet locatiedirecteur Luuk van Beers. 'Zij was gewend om altijd in een lokaal les te geven. Bij de vrije school trek je er juist ook op uit om dingen in de praktijk te onderzoeken of te beleven. Dus toen ze voor het eerst met de groep naar buiten ging voor een opdracht, was dat best spannend. Hier op het schoolplein hebben we van die grote stalen ringen. Daarmee gingen ze de voorzetsels oefenen. Op, in, door... leerlingen konden zich helemaal uitleven. En dat deden ze ook! Het was gezellig, chaotisch en onvoorspelbaar, heel anders dan in een klaslokaal natuurlijk. De docent wist in eerste instantie niet wat ze ervan moest vinden. En had het ook nut gehad? Ze had werkelijk geen idee. Maar wat bleek in de les daarna? De voorzetsels zaten er op en top in bij de leerlingen! Erg leuk om te zien hoe onze leraren enthousiast raken en elkaar hiermee ook inspireren.' ■